

Knížná predloha

Božena Němcová

PRINCEZNÁ SO ZLATOU HVIEZDOU NA ČELE

vydavateľstvo Mladé letá

Rozhlasové spracovanie

PRINCEZNÁ SO ZLATOU HVIEZDOU NA ČELE

Autor textu: **Daniel Hevier**

Dramaturgia: **Zuzana Grečárová**

Hudba: **Dr. Pezynskij**

Hudobná dramaturgia: **Miroslav Nemeč**

Zvuková realizácia: **Peter Daniška**

Réžia: **Táňa Tadolánková**

Osoby a obsadenie:

Lada	Táňa Pauhofová
Kráľ	Ján Gallovič
Kráľovná	Dagmar Sanitrová
Radca	Boris Farkaš
Kuchár	Peter Marcin
Ladokras	Vladimír Kobielsky
Pestúnka	Táňa Kulíšková
Studnička	Dagmar Sanitrová
Spev	Tomáš Horváth, Anka Repková, Katarína Bielčíková

Premiéra: 25.12.2008

Minutáž: 42'55

ZVUK (Detský plač)
RADCA Narodilo sa to!
KRÁĽ Narodilo sa to?
RADCA Narodilo sa to!
PESTÚNKA Akéže TO! Nenarodilo sa nijaké TO! Narodilo sa dieťaťko. A je to... dievčaťko. Počujete, ako vyspevuje?!

ZVUK (Detský plač)

KRÁĽ Ja počujem iba plač!

RADCA Aj ja... Ale počkajte... Akoby v tom detskom plači zaznieval spev!
Áno! Teraz je to očividné, presnejšie: ušipočuteľné!

ZVUK (Hudba)

LADA (Spieva)

Keď sa rodí na svet dieťa
Je to chvíľa veľká svätá
Dnes sa na svet rodím ja
Ste tu moji rodičia?

KRÁĽOVNÁ Som tu, dcérenka moja a držím ťa v náručí.

KRÁĽ Samozrejme... aj ja som tu. Tvoj otec! A môžem ti povedať, dievčaťko, že sa cítim ako kráľ!

RADCA Možno preto, že ste naozaj kráľ, Vaše Veličenstvo. Naša kráľovská ríša je rozľahlá a žije v nej množstvo ľudí, ale až teraz je naša krajina kompletná. Veď zavítal do nej najdôležitejší človek!

PESTÚNKA (Pre seba) Každý človek je najdôležitejší. Kráľovský radca je múdry muž, veď absolvoval štrnásť európskych univerzít, ale na takúto múdrosť ešte nedorástol.

ZVUK (Krátky predel)

KRÁĽ Musíš si odpočinúť, moja drahá... Neboj sa, ja sa o naše vtáčatko postarám.
E... Ona tečie. Radca, vráť sa. Pozri, toto, one...

RADCA Nie je pokazená?

PESTÚNKA Ech, chlapi! Spravovať kráľovstvo dokážete excelentne, Excelencia, ale toto nie je nič menšie ako dieťaťko. Ukážte sem!
Ja sa oň postarám. Veď som jeho pestúnka.

ZVUK (Hudba)

PESTÚNKA (Spieva)

Prebalíme ofúkame
a potom Ťa dáme mame
Veď mamička má Ťa rada
No a ja tiež milá...

RADCA Milá?

KRÁĽ Milá čo?

KRÁĽOVNÁ Pestúnka má pravdu. Naša malá je už na svete hodnú chvíľu
a ešte nemá meno. Ako ju budeme volať, muž môj?

KRÁĽ Mali sme pripravené vznešené kráľovské mená, všakže! Radca, nože nás
s nimi zoznám!

RADCA Mám ich tu celý zoznam. Podľa ľubozvučnosti a vznešenosti.
Karol! V spojení Karol Veľký to znie veľmi kráľovský. Alebo
Adalbert. Adalbert Vznešený. Hipolitus... Torquato!

ZVUK (Ženský smiech)

KRÁĽOVNÁ Ty si, muž môj, ani v najmenšom nemyslel, že to môže byť
dievčatko!

KRÁĽ Radca, ty si ani v najmenšom nemyslel, že by to mohla byť naša kráľovská
dcéra!

KRÁĽOVNÁ Pestúnka, aké boli posledné tóny tvojej piesne?

PESTÚNKA (Spieva)

Veď mamička má Ťa rada
No a ja tiež milá...

KRÁĽOVNÁ Lada! Bude sa volať Lada!

RADCA To je naozaj ľadné a lahodné meno.

KRÁĽ To som naozaj ľad – e – rád. Krajšie meno si jej ani nemohla dať, drahá!

ZVUK (Predel)

KRÁĽOVNÁ Drahý, obávam sa, že to meno je to jediné, čo som mohla dať
našej dcérke. Cítim, že jej už nič viac nebudem môcť odovzdať.
Muž môj drahý, odchádzam...

KRÁĽ To sa nesmie stať! Si taká mladá a krásna! A potom – kto bude vychovávať
našu Ladienku? Ja by som to sám nedokázal, aj keď mám
radcov a poradcov!

KRÁĽOVNÁ Bude Ťa viesť tvoje otcovské srdce. A je tu ešte pestúnka. Je to dobrá žena... Nie, nebozkávaj ma! Moje pery sa zamykajú a stávajú sa z nich dva plátky striebra.

KRÁĽ Tak ti zbozkávam čelo! Aspoň ti ho trochu ochladím od tej horúčky!

ZVUK (Hudba)

KRÁĽ (Spieva)

Bozk na čelo ako hviezda na nebi

Prečo nemôžeme spolu stále byť

Komu však klásť tie otázky nesmelé

Leť do neba anjel s bozkom na čele

ZVUK (Hudba)

PESTÚNKA Spi, moja holubička! Prespi ten smútočný čas, keď pochovávajú tú nádhernú ženu! Pre nás to bola naša kráľovná, ale pre teba mamička! Búvaj, moja rybička, budem Ťa držať v objatí, kým budem vládať...

ZVUK (Hudba)

PESTÚNKA Uch... Lada! Už si Ťažká pre moje náručie. Musím Ťa zložiť na zem. Veď máš nôžky lanie, stvorené sú na behanie.

ZVUK (Hudba)

PESTÚNKA (Spieva)

Dieťa ako kvietok rastie

Takto rastie ľudské šťastie

Každý deň o kúsok väčšie

rieka času tečie tečie...

ZVUK (Dohra)

RADCA Pán kráľ, mohol by som... Akosi... Teda... Možno, že v duchu riešite závažné štátnické otázky, aj keď naozaj niet dôvodu na to, aby ste boli taký zachmúrený. Kráľovstvo rozkvitá, domáca ekonomika sa utešene rozvíja, hrubý domáci produkt rastie, nezamestnanosť nás už nezamestnáva, inflácia... Dobre, dobre, už čuším. Len vás chcem uistiť, že nemáte dôvod na nijaké starosti, aj keď tuším, že to nie sú vladárske problémy, ktoré vám zatiahli čelo chmármi, ale obyčajný, teda prepáčte, aj keď ste vladárom, obyčajný ľudský smútok... (Iným tónom, po krátkej

pauze) Ešte stále smúťte za svojou ženou, našou drahou kráľovnou, však...

KRÁĽ Ako by to bolo všetko včera.

RADCA A práve preto má význam písať kráľovskú kroniku. Tam je to všetko zachytené. Plynutie času presne deň po dni, mesiac po mesiaci, rok po roku...

KRÁĽ Čože – ty hovoríš o rokoch?

RADCA Veru, kráľ môj, už je to viac ako desaťročie, ba dovolil by som si použiť novotvar, je to môj vynález, je to viac ako pätnásťročie, čo naša pani odišla... Pozrite, tu to je zachytené. Zastrúhaným husím brkom zapísané pisárom Hrkom.

ZVUK (Hudba, do nej deklamácia)

RADCA Dnes sme sa naposledy rozlúčili s vládkyňou krajiny, našou kráľovnou. Bola taká krásna, že ľud tejto zeme prelieval horúce a úprimné slzy. Na čele jej v posledných dňoch vykvitla zlatá hviezda, čo mnohí pokladali za magické znamenie...

KRÁĽ Dost', dost', radca... Nevládzem počúvať, je to také živé!

LADA Tatuško, a naozaj mala moja mamička na čele zlatú hviezdu?

KRÁĽ Ach, Lada! Ty si počúvala za stĺpom!

LADA Nedalo sa nepočúvať, tatuško. Veď to znie ako rozprávka! Smutná a krásna zároveň!

KRÁĽ Nuž... niektorým sa zdalo, že má na čele znak, ktorý pripomína hviezdu...

RADCA Bola to zlatá hviezda, princezná. Namojveru! Videl som to na vlastné oči, a tie mi ešte dobre slúžia, napriek tomu, že som prečítal také množstvo encyklopédií a slovníkov a kroník...

LADA Dobre, dobre, pán radca! Viem, že ste vzdelaný! Porozprávajte mi však radšej o mojej mamičke. Veď si z tých čias nič nepamätám. Pestúnka vraví, že som bola malá ako makovička.

KRÁĽ Tvoja matka bola krásna

RADCA svetlojasná

KRÁĽ úžasná

RADCA ako ruža v snách

KRÁĽ nežná

RADCA bielosnežná

KRÁĽ Mala zlaté vlasy.

RADCA A rovnako zlaté srdce.

KRÁĽ Komu mohla, pomohla.

RADCA Aj tým, ktorým nemohla.

KRÁĽ Aká bola utešená!

RADCA Koľkých vedela utešiť.

KRÁĽ Radca, strat' sa! Celkom si ma rozdojímal...

LADA Neplač, tatuško! Keď budem veľká, prinesiem ti liek na tvoj smútok.

KRÁĽ Ach, dcérenka moja, veď ty si už veľká slečna! Keď ti chcem dať božtek, už sa ani nemusím k tebe nahýnať!

LADA Tak mi daj pusku na čielko a ponáhľam sa spať. Lebo v spánku rastú deti. Povedala mi pestúnka.

ZVUK (Hudba)

LADA (Spieva) Iba v spánku rastú deti

PESTÚNKA (Spieva) A čas letí letí letí

LADA (Spieva) Rok je zrnko z nekonečna

PESTÚNKA (Spieva) Z dievčatka je veľká slečna

ZVUK (Dohra)

LADA Ďakujem ti, pestúnočka, tejto uspávanky sa nemôžem nabažiť.

PESTÚNKA A už ťa mohla omrzieť. Veď si už veľká princezná.

LADA Čo je to byť veľký?

PESTÚNKA To je... to je, keď človek unesie smútok iného človeka.

LADA Hm. A môj táto je veľmi smutný, však?

ZVUK (Predel)

RADCA To už nie je smútok, žena. To je nemoc. Kráľ je celkom ochromený. A ochromuje tým celé kráľovstvo. Kto to kedy videl - kráľovstvo bez kráľovnej!

PESTÚNKA Chcete povedať... Že by sa...

RADCA Od smrti kráľovnej prešli už roky. A kráľ je stále vdovec. Veď takto nemôže prijímať ani štátnické návštevy zo zahraničia. Králi sa zatvoria do zbrojnice, kde si pozerajú kuše a iné novinky zbrojárskeho priemyslu, ale čo si má počať chuderka kráľovná zo susednej ríše? Nemá spoločníčku na klebietky. Preto k nám už celé roky nikto nezavítal. A medzinárodná spolupráca mrzne.

Nerozvíja sa obchod, kultúrna výmena je na bode mrazu. Kto by sa chcel pozerat' na zachmúrenú tvár nášho kráľa?

PESTÚNKA Ach, tá politika! Vôbec jej nerozumiem. Jedno však viem: naozaj by bolo užitočné, keby sa pán kráľ neuzatváral pred svetom.

ZVUK (Hudba)

LADA Mamička, počuješ ma? A nie si tam hore sama? Ako viem, že nebo je hore? Možno je nebo more, ktoré je obrátené hore dnom. Ach, mamička moja, sama som... Aj tatuško je sám. Každému na iný spôsob chýbaš nám. Tato je smutný, to ma trápi. A že vraj nesmú plakať chlapi. Vždy keď ma zočí, slzy mu prýštia z očí. Prečo vždy smúti, keď ma zbadá? Ved' poslúcham ho, mám ho rada...

KRÁĽOVNÁ Dieťaťko drahé, moja Lada... Tato ťa ľúbi nadovšetko. Si preňho tým najdrahším kvietkom. Príčina jeho žiaľu je však iná. Tak veľmi mu mňa pripomínaš. Máš moje oči, ústa, čelo... Ostáva, čo by inak prebolelo. Mňa v tebe má vždy pred očami. Preto sa ťažko hoja rany. Nie je to vôbec ničia vina, keď si muž ženu pripomína...

LADA Ach, čo to bolo? Zjavila sa mi mamička?! Pestúnka! Počula si ju?

PESTÚNKA Ved' je tu ticho ako pod perinou! Iste sa ti prisnilo, miláčik...

LADA To nebol sen, to bola rada. A ja ju musím poslúchnuť... Ved' mamička by mi neradila zle.

ZVUK (Hudba)

RADCA Taký detinský nápad!

PESTÚNKA Taká pochabosť!

RADCA Číre bláznovstvo!

PESTÚNKA Nerozum!

RADCA Odísť a nechať tu otca samého...

PESTÚNKA Čo si bez nej počne?

PESTÚNKA Ved' nemá nikoho okrem nej.

RADCA Aj keď má celé kráľovstvo.

PESTÚNKA O ktoré sa treba starať.

RADCA Ktorému treba vládnuť...

PESTÚNKA Ktoré treba dať do poriadku.

RADCA Počuj, žena! A vieš, že to nie je taký zlý nápad?

PESTÚNKA Vy by ste poslali to dieťa do sveta?

RADCA Nestratí sa v ňom! Zato náš kráľ sa nám stráca pred očami! Stále myslí na svoju paniu. Lada mu len jatrí staré rany, pretože mu ju neustále pripomína.

PESTÚNKA No keď mu nebude dennodenne na očiach...

RADCA ... tak kráľa opustia staré spomienky a začne žiť tým, čo je skutočné.

PESTÚNKA No dobre! O kráľa sa postaráme, ale čo to chúďa... Vari ju len nechcete poslať do nejakého internátu jednej z tých univerzít, ktorú ste vyštudovali?

RADCA Vystrojíme ju kráľovsky! Zabezpečíme jej ozbrojený sprievod a pripravíme jej prijatie s poctami v susednom kráľovstve. Sluhovia!

ZVUK (Hudba)

LADA Nie, nie, pán radca! Nijaký sprievod zbrojnošov! A pestúnka, tieto kufre môžeš znova vybaľiť. Cítim, že musím ísť sama, ako prosté dievča. Inak by sa nepodarilo vrátiť tatuškovi šťastie. Nič sa mi nemôže stať. Už som veľká. Pamätáš, pestúnka? Byť veľkým znamená uniesť smútok iného človeka. A okrem toho: nebudem sama. Bude na mňa dávať pozor moja mamička z nebička.

ZVUK (Predel)

KRÁĽ Radca mi prisahal, že bude o teba dobre postarané, Ladienka... Ale aj tak ťa nerád púšťam z domu. Bude tu tak pusto.

LADA Iba zopár dní. Potom ťa zamestná kraľovanie a rušný život! Počula som, že sa už ohlásilo sedem návštev zo susedných krajín.

KRÁĽ Dávaj si pozor, dieťa moje. Tu máš moje požehnanie na cestu a tu... božtek na čielko... Vidíš: už si musím stať na prsty, aby som tam dočiahol. Ja som sa zhrbil a ty si vyrástla.

(Spieva)

Bozk na čielko ako hviezda na nebi
Nech ťa zbaví dcérka každej ťažoby
Nech máš smelé srdiečko a veselé

Chod' do sveta dieťa s bozkom na čele

ZVUK (Dohra)

LADA (Pospevuje si) Chod' do sveta dieťa s bozkom na čele... Ešte stále ho cítim.
Ešte stále cítim ten horúci tatuškov bozk na čele. Ale to je jediné
teplo v tejto studenej noci. Aká je tu tma a prázdnota... Je tu
niekto?

ZVUK (Ozvena) Kto... kto...

LADA Nikto. Len ja sama...

ZVUK (Ozvena) Ma... ma...

LADA Mamička, ty si tu?

ZVUK (Ozvena) Tu... tu...

LADA Už sa ničoho nebojím. Smelo môžem vykročiť do tej tmy... Ach: svetielko,
komu patríš? Motýlik, čo tu robíš? Veď už je noc. A v noci motýle
spia. No pravdaže. Privalil ťa kamienok. Preto sa nemôžeš
oslobodiť. Počkaj, pomôžem ti. Ach, jedno krídelko sa ti odtrhlo!
Ale neboj sa! Uložím ťa sem pod lopúch a do rána ti krídlo
dorastie, uvidíš! A toto tvoje si vezmem so sebou. Budem si ho
opatrovať.

ZVUK (Hudba)

LADA (Spieva)

Keď ide človek do sveta

Všelikoho tu postretá

A každý hľadá do noci

kúsoček cudzej pomoci

ZVUK (Dohra)

LADA Pavúček! Kvapka rosy ti pretrhla pavučinu, a teraz sa nemôžeš dostať domov!
Ukáž, prenesiem ťa. Taaak... Ani som nemala čas spomenúť si,
že sa vlastne bojím pavúkov. Ale kúsok tvojej pavučiny si
nechám na pamiatku.

ZVUK (Hudba)

LADA (Spieva)

Keď ideš sama do sveta

Odvážne srdce vedie ťa

Necítiš zimu ani hlad

keď iným túžiš pomáhať

ZVUK (Dohra)

LADA Ach... studnička. No konečne sa napijem. Veď nohy sa napili prachu ciest, ale ústa sú smädné. Ale aká si zanesená lístím. Ani ti hladinu nevidno. Počkaj, hneď to poodhrňam... Jej, studnička! Veď do teba padla hviezda! Teraz sa chveje na tvojej hladine.

STUDNIČKA To nie je hviezda z nočnej oblohy. To sa trbliece tvoja hviezda, čo máš na čele...

LADA Ja že mám hviezdu na čele!? Hovorili, že moja mamička mala na čele zlatú hviezdu, ale na mne si nikto nič také nevšimol.

STUDNIČKA Možno to ani nie je hviezda z oblohy. Možno je to...

LADA ...možno je to.... Už viem! Je to bozk, ktorý mi dal tatuško na cestu. Ten sa z lásky na hviezdu premenil. Studnička, daj mi napiť trošička.

ZVUK (Hudba)

STUDNIČKA (Spieva)

Napi sa moje smädné dieťa
Dlhá púť často vysmädne ťa
Studňa je pre tých ktorí blúdia
len preto za ňou chodia ľudia

LADA Áno. Kde je studnička, tam sú aj ľudia.

STUDNIČKA A tu je ľudí ako maku. Veď neďaleko je zámok nášho kráľovstva.

LADA Aj vy máte kráľovstvo?

STUDNIČKA Akože! Za jedným kráľovstvom je druhé, za ním ďalšie a iné... Svet je pozliepaný zo štátov a krajín ako tulákov odev zo záplat...

LADA Juj, máš pravdu! Moje kráľovské šaty sú potrhané a zašpinené. Takto sa v zámku nemôžem objaviť.

STUDNIČKA Tak v tom ti môžem pomôcť. Nezabudni, že každá studnička je tak trochu zrkadlom. A každé zrkadlo je odborníkom na parádu! Len si povedz, aké chceš šaty, a ja ti ich zaobstarám!

LADA Nuž, nemali by byť priveľmi nápadné! Nechcem vstúpiť do zámku ako princezná, ale ako obyčajné dievča!

STUDNIČKA Takže obyčajné šaty! Mám tu jedny také. Sú to najneobyčajnejšie obyčajné šaty. Materiál: myšacinka! Lesná myška ich šila pre svoju dcéru na svadbu. Ale keďže je veľmi plachá, každú chvíľu od práce odbieha. A tak sa trochu

pomýlila v dĺžke. Mladej neveste boli trochu veľké, ale tebe budú akurát. Mám ich schované pod tamtým kričkom.

LADA Ach! Tie sú milé! Farba je trochu... ehm, šedivá, ale na dotyk sú hebké a prítulné! V tých sa mi bude chodiť!

STUDNIČKA (So smiechom) Daj si však pozor! Boli šité na svadbu...

LADA Ach, ty si šibalka! Že ťa ošpliecham!

ZVUK (Žblnknutie)

ZVUK (Hudba)

STUDNIČKA (Spieva)

Len si bež moja malá veľká

A stráž si hviezdu z tvojho čielka

Nech ti jej svetlo stále svieti

Keď bude treba pomôžem ti

ZVUK (Dohra)

KUCHÁR A čo vieš robiť, há? Hovoriš, že chceš nájsť u nás robotu. Lenže toto je kráľovská kuchyňa, a nie nejaká dielnička dedinského obuvníka. Vstúpiť do služby na zámku to nie je ako vstúpiť do nových topánok! Určite si poriadna parádnica. Čo sa ti to tam leskne?

LADA Ach... To bol len kúsoček obilného fúzika, čo sa zatrblietal, akoby to bol zlatý pásik. Radšej si dám kapucňu. Aby mi ani vlas nepadol na zem. Máte tu v kuchyni tak čistučko...

KUCHÁR No... zdá sa, že si vychovaná k poriadkumilovnosti. Skúsiť to s tebou môžem. Ale začneš pekne od začiatku. Budeš pomocníčka pomocníkovho pomocníka.

LADA Rozkaz, pán šéfkuchár!

KUCHÁR To som! Vidím, že si vychovaná k úcte k autoritám. Keď budeš mať všetko urobené a ja budem mať dobrú náladu, môžeš ma volať ujo Bujón. A nie že mi za chrptom budeš hovoriť Kujon, ako niektorí v kuchyni... No tak, čo je tu, ples? Ten bude až v plesovej sezóne. A tá je ešte ďaleko! Tak rýchlo všetci do práce, nech sa to všetko uprace! A ty... ehm... Bundička, začni pekne od podlahy! Čiže od dlážky!

ZVUK (Hudba)

KUCHÁR Zametať sa kusí v muse

 Zametať sa musí v kuse

 Nestačí len trošička

 Tak Myšacia Bundička

ZVUK (Dohra)

LADA Ach, tatuško. Ach, mamička. Dnes sa z vašej Ladušky stala Myšacia Bundička. Všetci v kuchyni ma tak volajú. A škeria sa okolo celej hlavy. Ale ja sa na nich nehnevám. Veď to nemyslia zle. Nikdy som netušila, že práca v kuchyni je taká ťažká. Keď nám nosili doma jedlá na stoly, vôbec som si neuvedomila, že ich niekto musel uvariť a napiecť. A že predtým niekto musel oškrabať zemiaky a ošklbať bažanta. A že predtým niekto musel zakúriť do pece a pozametať dlážku. (Zo sna) Už idem, pán šéfkuchár! Áno, vidím tie drobnučké omrvinky na zemi... Hneď ich pozametám.

ZVUK (Hudba, do nej recitácia)

KRÁĽOVNÁ Dieťaťko moje, to nie sú omrvinky. To hviezdy zlietajú sem pomalinky. Zlietajú ti sem na bundičku. A ty sa trápiš ešte v sničku. Prstíky útle doráňané a líčka od soľničky slané...

LADA To nie zo soli... To sú slzy. Mamička, ja to nevydržím.

KRÁĽOVNÁ Viem, moja malá! Ťažko je ti! No iba takto rastú deti. Keď skúsia z domu vyletieť a ochutnajú, čím je ťažký svet. Je s tebou tvoja mamička. Tak krásne spinkaj, Bundička...

ZVUK (Hudba)

KUCHÁR No... Zdá sa mi, dievča, že si počínaš vcelku dobre. Si tu už niekoľko mesiacov a rozbila si iba dve misky, jeden tanier a z hrnčeka odbila ucho. Preto Ťa povyšujem z pomocníčky pomocníkovho pomocníka na hlavnú pomocníčku.

LADA Ďakujem, pán šéfkuchár!

KUCHÁR A odteraz ma za odmenu nemusíš oslovovať tak úradne!

LADA Áno, ujo Kuj... Ujo Bujon!

KUCHÁR A teraz všetci do roboty! Dnes v noci sa začína plesová sezóna! Bude otvárací ples a my už len zopár hodín máme dnes!

ZVUK (Hudba)

LADA (Spieva)

Plesy pri ktorých nám srdce plesá
Ja však na ples ťažko dostanem sa
Kým sa budú dámy v tanci pýšiť
Ja tu budem umývať len misy

ZVUK (Dohra)

KUCHÁR Bundička, čo si to spievaš! Tvoje piesne vždy boli veselé, až mi pri nich srdce poskakovalo ako pokrievka na hrnci, v ktorom to vri. Ale dnes si akási smutná... Hádám by si len nechcela ísť na ples!

LADA Ach, kdeže, ujo Bujón.

KUCHÁR No veď zato!

LADA Plesy sú len pre vznešené dámy! A ja som iba pomocníčka v kuchyni! Okrem toho, budem mať plné ruky práce!

KUCHÁR To! To! Ibaže by neskoro večer trochu tej práce odbudlo! Už sa vtedy ani toľko neje...

LADA Od hanby by som sa prepadla, keby ma tam niekto zazrel.

KUCHÁR No, pokiaľ ide o to, vedel by som o jednom tajnom miestečku. Len pre jedno očko...

LADA Vy by ste ma naozaj... Ujo Bujon!

KUCHÁR Ale len na chvíľočku! Na maličkú chvíľočku medzi tortou a ovocnou misou!

ZVUK (Hudba)

LADA No to som si navarila, hoci som len pomocníčka kuchára! Vidím ples iba jedným očkom, ale je to horšie, akoby som ho nevidela! Vynorili sa mi všetky plesy na tatuškovom zámku. Čo tam po plese! Ale ten milý mládenec! To musí byť určite princ, pretože sa všetci iba okolo neho točia. Prestaň sa točiť, Lada, lebo sa ti zakrúti hlava! Dovolili ti pozerat' sa z kútika a ty by si tancovala! Nie, už to nevydržím. To je však nemožné, veď nemám ani plesové šaty. Studnička! Ona je zrkadlom a každé zrkadlo je odborníkom na parádu.

ZVUK (Predel)

STUDNIČKA Nie, Ladienka, ja nemám také šaty, ktoré by sa hodili na ples. Ale nebuď smutná! Tie šaty máš u seba! No: spomeň si len na toho motýlika, ktorému si zachránila život! Ešte máš jeho krídlo?

LADA Nechala som si ho na pamiatku.

STUDNIČKA Polož si ho na dlaň.

ZVUK (Hudba)

STUDNIČKA (Spieva)

Uzly z nitiek nitky z uzlov

Už sa kúzli jemné kúzlo

Postrácané nech sa vráti

Pre Ladušku nech sú šaty

ZVUK (Dohra)

LADA Jéj! Motýlie šaty! Aké jemné! Aké ľahučké!

STUDNIČKA Rýchlo si ich obleč!

LADA Ale sa nepozerať!

STUDNIČKA Tá je dobrá! Zrkadlo - a nemá sa pozerat'!

ZVUK (Hudba)

PRINC Čo sa to stalo? Rozžali nové sviece? Alebo meteorit z neba dopadol na zem? Alebo sa živý oheň vznietil uprostred sály? Aké oslňujúce svetlo! A uprostred neho, ako v jasavom plameni kráča... Je to Ona! Nevie, kto je to, nevie, aké má meno, nevie, odkiaľ prichádza, iba vie, že je to Ona! Tá, ktorá sa mi zjavovala v snoch, tá, ktorú som čakal celý život, tá, ktorá mi je určená...

ZVUK (Hudba)

PRINC (Spieva)

Kde si bola moja drahá doteraz

Až od tejto chvíle začal plynúť čas

keď si mi do srdca náhle vstúpila

Nuž zostaň v ňom láska moja milá

ZVUK (Dohra)

PRINC Ustúpte... Pusťte ma k nej... Na tento tanec čakám celý večer. Čo večer: celý život... Aaach... Vznešená dáma, nevie, kto

ste... Teda viem, že... Ale vlastne... Chcem sa len spýtať: smiem
prosiť o tanec?

LADA Človek smie veľa, a ešte viacej môže.

ZVUK (Hudba do tanca)

PRINC Vaše slová sú rovnako záhadné ako vy sama. Ja som Ladokras,
kráľovský syn. A vy ste kto?

LADA Som jedno dievča, kdeže vznešená dáma!

PRINC Ako sa voláte, slečna?

LADA Mám dve mená. Jedno mi nepatrí a druhé na mňa zabudlo.

PRINC Hovoríte v samých hádankách.

LADA Niekedy iba tajomstvá udržiavajú pravdu. Tak ako uzlíky, bez ktorých by látka
nedržala pohromade.

ZVUK (Hudba)

LADA (Pre seba) Ach, ani moje motýlie šaty už dlho nevydržia. Sú také krehké, nie
pre tanec na plese.

PRINC Hovorili ste niečo, slečna?

LADA Dotancovali sme prvý tanec, a ja sa musím prezliecť.

PRINC Ó, vidno, že ste naozaj vznešená! Pošlem s vami sprievod do
vašich komnát!

LADA Ach nie, netreba... Moje šaty ležia kúsok od neba!

ZVUK (Hudba)

LADA Studnička moja, motýlie šaty sa mi trhajú na tele! Čo mám robiť?

STUDNIČKA Zabudla si na pavúčika? Aj ten ti zanechal svoj dar za to, že si
mu pomohla.

LADA Kúsok pavučinky... Ale ako sa môžu...

ZVUK (Čarovný zvuk)

STUDNIČKA (Spieva)

Uzly z nitiek nitky z uzlov

Už sa kúzli jemné kúzlo

Postrácané nech sa vráti

Pre Ladušku nech sú šaty

LADA ...ako sa môžu z pavučinky stať šaty? Veruže sa môžu! Ďakujem ti, studnička!

Tieto sú ešte krajšie ako tie prvé!

ZVUK (Hudba)

PRINC (Spieva)
Prišla ešte krajšia ako pred chvíľou
keď bola odetá do šiat motýľov
Svit jej krásy osvecuje celú zem
Teraz už viem že žiť bez nej nemôžem

ZVUK (Dohra)

PRINC Musíte byť princezná z bohatej ríše! Ale kde máte služobníctvo a sprievod? Nikde na zámku som ich nevidel.

LADA Niekedy musí človek ísť sám, aby nebol sám. A sám kráčať musí, aby sa dostal tam, kam chce.

PRINC Ste nielen krásna, ale aj múdra. Že ste študovali na nejakej zo slávnych univerzít?

LADA Ó, mám za sebou niekoľko škôl. Jedna bola Lesná cesta, iná Studničná voda a tretia Hrncovo pri Kuchyni.

PRINC Nepočul som o tých mestách. Ja sám váham medzi Stuttgartom a Strassburgom. Teda, teraz už vôbec neviem, čo chcem...

LADA Končí sa náš druhý tanec, princ Ladokras! A ja sa musím ísť prezliecť!

PRINC Ak odmietate sprievod, sám vás odprevadím do vašich šatní!

LADA Ach nie, netreba... V mojej pravej podobe sa vrátim po teba!

PRINC Počul som dobre? Povedala mi také blízke slová, až mnou prebehol pálivý mráz a mrazivý oheň.

ZVUK (Hudba)

STUDNIČKA Opäť sa ti trhajú šaty na tele! Ale ďalšie tu už nie sú!

LADA Ja viem, milá studnička. Kúzla a čary pominuli a je tu opäť obyčajný život. Ale možno, že ten je najkrajší!

STUDNIČKA Ty sa opäť obliekaš do myšacej bundičky?

LADA Ja viem, že to nie je vhodný odev na ples. Ale tu už možno nejde iba o tancovanie! Ďakujem ti, studnička. Nikdy na teba nezabudnem!

ZVUK (Hudba)

STUDNIČKA (Spieva)
Nitky z uzlov uzly z nitiek
Ty vieš čo je dôležité
Rozhodla si dnes múdro
Viac než povrch hľadať vnútro

ZVUK (Dohra)

PRINC Kde je moja láska? Určite sa prezlieka do tých najkrajších a najvzácnejších šiat, keď jej to tak dlho trvá. Mal by som jej ísť naproti. Hej, sluhovia! Čo je to tam za rozruch? Uvoľnite tie dvere, očakávam dámu svojho srdca! Nech sa nemusí predierať cez to kľbko ľudí! A koho to tam máte uprostred! Ach, nejaká služobníčka z kuchyne! Nuž, nevyzerá práve vábne, uznávam. Dievčička, toto je kráľovský ples! Určite si priniesla tanier s nejakými lahôdkami. Polož ho hoci tam na stôl a môžeš ísť.

LADA Ja viem, že môžem ísť. A kto môže, ten má veľa! A preto som prišla sem: za tebou, Ladokras. Vyzveš ma do tretieho tanca? Aj keď už nemám kráľovské šaty a celá som zahalená do tejto myšacej bundičky?

PRINC Šaty sú šedivé, ale strieborný má hlas! A z tváre sa jej šíri zlatý jas! A je taká sneho-nehobiela! Zlatú hviezdu má uprostred čela. To nič, že máš na sebe záplaty! Si to ty! Si to ty! Si to ty!

LADA Teraz si nemusíme vravieť mená. Si môj muž, ja som tvoja žena. Je jedno, v akých tancujeme šatách. Poznáme cenu inakšieho zlata. Nahliadni srdcom za otázky. To najdrahšie je zlato lásky.

ZVUK (Hudba)

PRINC Smiem prosieť, moja drahá o tanec? Ale tento tanec nepotrvá ani jednu noc, ani jeden ples. Bude to tanec nášho života.

LADA Keď som odchádzala z domu, tušila som v hĺbke srdca, že neodchádzam od niečoho, ale za niečím. Za tebou, drahý. Teraz sa môžeme vrátiť domov, kde nás čaká tatuško. Viem, že v nás nájde to, čo stratil vo svojej žene.

ZVUK (Hudba)

LADA

PRINC (Spievajú)

Naši blízki odchádzajú zo zeme
raz sa s nimi v inom svete stretneme
Zlatá hviezda sa na čele mihotá
Hviezda nepretržitého života

ZVUK (Dohra)

STUDNIČKA

Na mojej hladine šíria sa kruhy. Tisíci, tisícprvý i druhý... Voda sa vracia z neba a stúpa hore zas. A nikdy neprestane utekať boží čas. Boli raz dvaja ľudia: Lada a Ladokras. Možno, že žijú tu neďaleko vás. A možno odišli na konci svojho dňa. Veď ja som vravela, že myšacia bundička mala byť svadobná!

ZVUK (Hudba)

KONIEC